

Хвесик Михайло Артемович,
д.е.н., проф., директор,
Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»

Левковська Людмила Володимирівна,
д.е.н., ст. наук. співр., завідувача відділом економічних проблем водокористування,
Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»

Мандзик Валерій Миколайович,
д.е.н., ст. наук. співр., старший науковий співробітник відділу економічних проблем водокористування,
Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВОДОКОРИСТУВАННЯМ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто проблемні питання та запропоновано напрями удосконалення діючої системи управління водними ресурсами в контексті взаємин громадянського суспільства і держави та проведення політики децентралізації влади в Україні. Доведено, що проведення децентралізації передбачає необхідність реструктуризації фінансово-інституційної структури функціонування водогосподарського комплексу України, оскільки в ході цього процесу мають відбутися зміни в повноваженнях органів місцевого самоврядування щодо використання й охорони водних ресурсів та експлуатації водогосподарських систем. Розкрито можливі позитивні та негативні наслідки децентралізації системи управління водним господарством та запропоновано алгоритм її проведення. Визначено основні управлінські функції територіальних басейнових управлінь. Доведено необхідність реформування інституціональної системи водокористування, складовою якої є управління водними ресурсами, шляхом імплементації нових інституціональних форм господарського освоєння водно-ресурсного потенціалу, орієнтованих на вирішення водних та водогосподарських потреб територіальних громад. Вони, зокрема, передбачатимуть встановлення партнерських відносин між державою та суб'єктами приватного підприємництва і забезпечать диверсифікацію джерел інвестування водогосподарських та водоохоронних проектів. Акцентовано увагу на тому, що перехід системи управління водними ресурсами на басейновий принцип не вирішує весь комплекс проблем ефективного використання водних ресурсів, особливо в частині підвищення рівня його капіталізації у відтворювальному процесі, інвестиційного забезпечення модернізації водогосподарської інфраструктури, впровадження інструментів реінжинірингу гідротехнічних споруд, що обслуговують меліоративні системи в зонах зрошення та осушення. Крім того, потребує вирішення і проблема законодавчої підтримки нових проектів, особливо для сільських територіальних громад. Встановлено, що у контексті впровадження засад децентралізації сільські громади можуть виступати точками концентрації локальних ініціатив у сфері управління водними ресурсами. Однією з основних перешкод на шляху децентралізації системи водопостачання та водовідведення в Україні є відсутність необхідного фінансування для експлуатації інфраструктури та інвестицій, що характерно не тільки для сільських районів, а й міст. З метою підтримки водогосподарських підприємств на місцевому рівні пропонується розглянути чотири основних альтернативних механізми фінансування проектів: об'єднання інвестиційних проектів в загальний пул; об'єднання фінансових ресурсів в загальний пул; створення державно-приватних партнерств; формування інвестиційних ресурсів, які генеруються внаслідок підвищення ефективності господарювання.

Ключові слова: водні ресурси, управління, децентралізація, інституціональне середовище, інвестиції, територіальні громади, водогосподарська інфраструктура.

ВСТУП

Надзвичайно важливим елементом реалізації принципів сталого водокористування є широке залучення територіальних громад та інших зацікавлених сторін (місцевих органів влади, муніципальних водокористувачів тощо) у сам процес управління. Проблеми управління водними ресурсами необхідно розглядати в контексті взаємин громадянського суспільства і держави. Активна участь територіальних громад сприятиме формуванню атмосфери прозорості та відкритості, при якій імовірність прийняття рішень, що не відповідають

суспільним інтересам, знижується. Чим вище рівень громадської участі, тим менш сприятливі умови для корупції та ігнорування суспільних інтересів. Виходячи з того, що вода є не тільки приватним, а й, перш за все, суспільним благом, цілком очевидно, що участь територіальних громад є найважливішим компонентом управління водою. Таким чином, на нашу думку, процес децентралізації влади в Україні, зокрема у водогосподарському комплексі, повинен бути спрямований на широке залучення територіальних громад до управління водними ресурсами, що гарантуватиме врахування всіх інтересів при водокористуванні.

Постановка проблеми. Концепція реформи місцевого самоврядування та відповідні зміни до Конституції України (щодо децентралізації влади) передбачають перенесення переважної більшості функцій управління соціально-економічним розвитком на базовий рівень (рівень територіальної громади). Таким чином, проведення процесу децентралізації передбачає необхідність реструктуризації фінансово-інституційної структури функціонування водогосподарського комплексу України, оскільки в ході цього процесу мають відбутися зміни в повноваженнях органів місцевого самоврядування щодо використання й охорони водних ресурсів та експлуатації водогосподарських систем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У переважній більшості проаналізованих досліджень і публікацій [1-10] процес децентралізації розглядається як певний перерозподіл обов'язків з надання послуг серед різних адміністративних органів. Термін децентралізація є синонімом поняття субсидиарність, який розмежовує послуги, що повинні надаватися державними структурами центрального/національного рівня, та послуги, які слід віднести до компетенції органів субнаціонального (регіонального, муніципального/місцевого) рівня. Алгоритм проведення процедури децентралізації можливо подати наступним чином: центральні органи управління водними ресурсами → передача повноважень, компетенцій та інших засобів → реєстрація повноважень місцевим суб'єктам управління → формування місцевих переваг на основі використання наданих повноважень → спрямування позитивних ефектів від використання переваг на розвиток місцевого водного сектору → моніторинг наслідків трансформацій [3].

При проведенні децентралізації управління водокористуванням в Україні, базуючись на зарубіжному досвіді, варто враховувати можливі позитивні та негативні наслідки даного процесу, зокрема:

позитивні:

- забезпечення сталого розвитку водогосподарського комплексу на різних рівнях функціонування завдяки впровадженню басейнового принципу управління. Для місцевих громад водно-ресурсний потенціал доцільно розглядати як територіальний стимулятор розвитку, здатний вагомо каталізувати місцеві переваги з їх подальшою трансформацією в чинники зростання;

- завдяки алокаційному ефекту (тобто враховуючи, що органи управління водними ресурсами найнижчого рівня будуть працювати ефективніше), – більш раціональний розподіл та використання місцевих водних ресурсів;

- залучення громадськості в процес ухвалення рішень щодо збереження та відтворення водних ресурсів сприяє більшій прозорості й відповідальності за результат, згідно з принципом субсидиарності;

- підвищення якості державного управління водними ресурсами на центральному рівні (урядовці отримають можливість займатися справами національного масштабу, і їм не заважатимуть сотні

локальних питань, що лише відволікають увагу та ресурси);

- децентралізація влади і бюджетної системи сприяє підвищенню ефективності використання бюджетних коштів, які направляють на вирішення питань водозабезпечення, водоохорони та розвитку водного господарства, оскільки зазвичай органи місцевого самоврядування формуються із місцевої еліти, обізнаної із внутрішніми проблемами, пов'язаними з водними ресурсами, що, в свою чергу, дає перевагу у більш ефективному використанні коштів бюджету;

- формує відчуття громади та соціальної спільноти шляхом зміцнення товариства, солідарності, терпимості, взаємної поваги та співпраці, що сприяє повному відновленню витрат за послуги водопостачання й водовідведення (шляхом плати за членство бенефіціарами громади);

негативні:

- децентралізація часто приводить до фрагментації систем водозабезпечення і водовідведення, тобто коли малі підприємства обслуговують невеликі групи споживачів, що, в свою чергу, обумовлює загострення структурних причин та соціальних проблем, які існують за межами громади;

- високі показники ефективності децентралізації у сфері водних ресурсів фіксуються лише при вирішенні базових потреб чи гострих проблем, а питання місцевого рівня можуть виявитися не надто серйозними;

- ускладнюють залучення засобів для подальших інвестицій в інфраструктуру водопровідного господарства і труднощі із доступом на ринок капіталу, що обмежений законодавчими та політичними рамками країни або соціальними нормами/догмами суспільства;

- передача повноважень на муніципальний рівень може привести до того, що вони не справляться з таким навантаженням через недостатній кадровий потенціал [7].

Постановка завдання. Таким чином, політика децентралізації не може увінчатися успіхом, якщо при її плануванні та здійсненні не будуть враховані всі ці різноманітні аспекти. Так, адміністративна децентралізація може зіткнутися з певними обмеженнями, якщо вона не буде супроводжуватися бюджетно-фінансовою децентралізацією на місцевому рівні. В такому випадку цілком ймовірно, що муніципалітети не зможуть отримувати ресурси, тобто фінансові трансферти з національного бюджету чи знехтують наділеними повноваженнями по залученню коштів за рахунок введення місцевих податків. На жаль, саме така ситуація склалась у водогосподарському комплексі, адже незважаючи на те, що в Україні були створені басейнові управління водними ресурсами в контексті децентралізації, вони не отримали достатніх фінансових та адміністративних повноважень, а їх функції продовжують виконувати облводгоспи. Тому *метою статті* є визначення та обґрунтування напрямів удосконалення фінансово-інституційної структури функціонування водогосподарського комплексу України в умовах

децентралізації влади.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Процес децентралізації водогосподарського комплексу повинен бути спрямований на посилення

бюджетно-фінансового забезпечення басейнових водогосподарських управлінь та їх адміністративного об'єднання з облводгоспами, адже на сьогоднішній день ці структурні елементи системи управління водним господарством дублюють функції один одного (рис. 1).

Рис. 1. Структура функціонування водогосподарського комплексу України

Територіальні басейнові управління водними ресурсами повинні стати основною ланкою виконання наступних функцій:

- аналіз та оцінка водних ресурсів, ведення державного кадастру й обліку використання вод, проведення радіологічного і гідробіологічного контролю води на водогосподарських системах;
- розгляд і погодження лімітів водоспоживання та дозволів на спецводокористування;
- забезпечення належної експлуатації водосховищ, захисних гідротехнічних споруд, що перебувають на балансі об'єднань;
- проектування, будівництво і реконструкція споруд на об'єктах комплексного призначення;
- координація та виконання робіт з регулювання і розчищення річок та інших водойм, створення водоохоронних смуг;
- проведення паспортизації водних об'єктів у

межах басейнів тощо.

Важливим питанням є також визначення точок контакту (взаємодії) між басейновими управліннями та місцевими громадами. Відзначимо, що співпраця управлінь і місцевих громад має будуватися виключно у правовому полі законодавства України, котре, у свою чергу, повинно повністю адаптуватись до законодавчої бази ЄС. У цьому відношенні досить ефективною може бути лінійна модель комунікації, де головним компонентом має стати зворотній зв'язок між басейновими управліннями та місцевими громадами.

Якщо залучати місцеві громади, то вони повинні бути зацікавлені в отриманні певних переваг і преференцій від впровадження засад децентралізації. Одним з можливих шляхів генерування таких переваг є перерозподіл повноважень переважно шляхом делегування компетенцій від басейнових управлінь. Крім того, важливими є місцеві ініціативи, що виходять від громад. Знаходячись на більш локальних

рівнях, громади краще від управлінь розуміють як реальні, так і приховані можливості щодо розвитку системи управління водними ресурсами. Таким чином, передача компетенцій місцевим громадам може відбуватися як від басейнових управлінь, так і за рахунок генерації нових шляхів та інструментів управління власне громадами (рис. 2). Місцеві громади, у свою чергу, також надають басейновому управлінню нові можливості та інструменти.

Від територіальних басейнових управлінь до місцевих громад може передаватися частина

регуляторних і підтримуючих функцій (наприклад, забезпечення проведення локального аналізу й оцінки стану водних ресурсів, пропозиції щодо встановлення лімітів водоспоживання, підтримка експлуатації місцевих водних об'єктів тощо).

Місцеві громади можуть підсилити роботу басейнових управлінь шляхом надання специфічних інструментів локального менеджменту (наприклад, використання потенціалу альтернативних суб'єктів тощо).

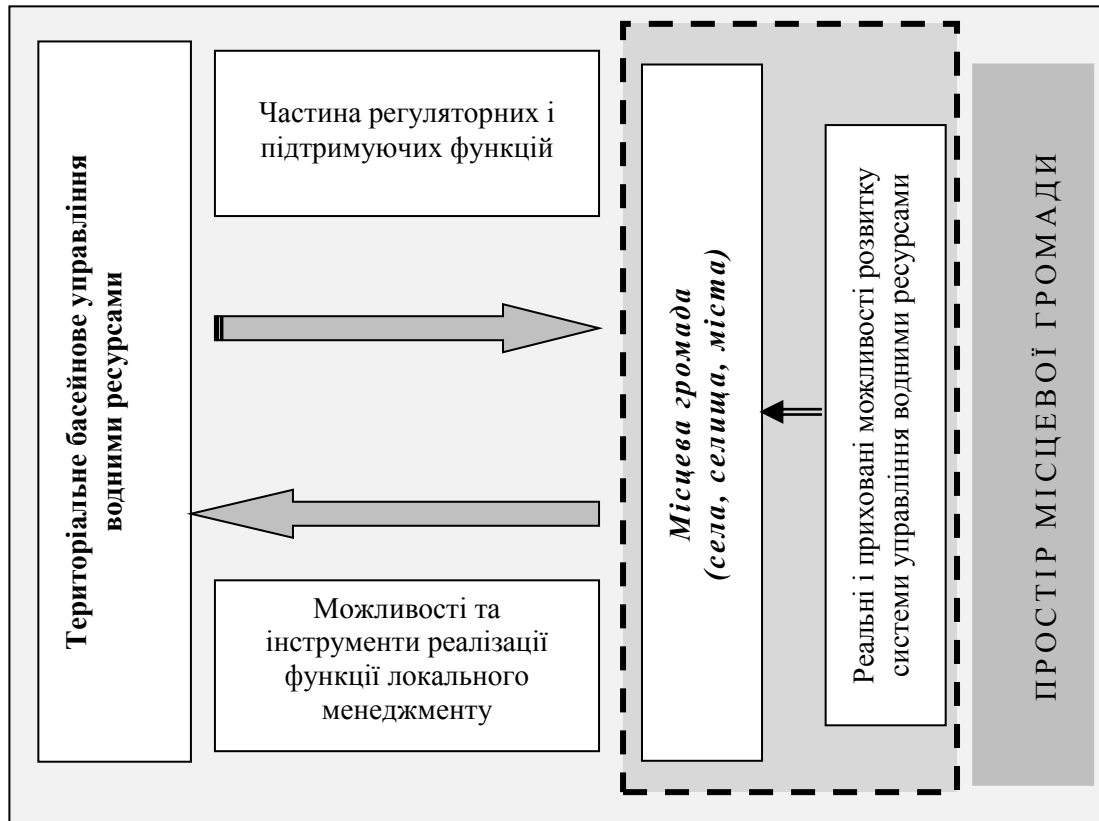

Рис. 2. Набуття додаткових компетенцій місцевими громадами у контексті політики децентралізації

Іншою вагомою ланкою управління водними ресурсами є система комунального водозабезпечення, яка на жаль, сьогодні не відповідає новому інституціональному середовищу, що поступово формується у сфері водокористування, а також загальним тенденціям інтеграції світогосподарських зв'язків і потребує реформування. Ключовим суб'єктом прийняття рішень щодо питного водопостачання та водовідведення відповідно до політики децентралізації та Закону України «Про місцеве самоврядування» є територіальна громада.

Зважаючи на міжнародний досвід, зокрема Польщі, фінансово-бюджетної децентралізації системи управління водогосподарськими підприємствами на рівні територіальних громад, можна зробити висновок про важливість використання альтернативного суб'єкта впливу – спеціалізованих управлінських структур, які можуть бути активовані на поточному етапі чи в майбутньому з метою поліпшення функціонування водогосподарського комплексу держави. Як правило, такі структури пов'язані зі

сферою управління або фінансово-економічними відносинами. На нашу думку, метою формування таких суб'єктів є взаємна вигода: власне для структур – переважно отримання прибутку, для держави – поліпшення окремих характеристик функціонування (якості води, територіальних ознак, процесів управління тощо).

Варто наголосити, що при використанні альтернативних суб'єктів важливо дотримуватися принципу узгодження інтересів усіх сторін, які залучаються до реалізації проекту. За таких умов будуть дотримані позиції всіх зацікавлених сторін, реалізовані цілі та завдання кожного з учасників процесу взаємодії. Такими альтернативними суб'єктами управління ВГП можуть бути відповідні акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ), спеціалізовані управляючі компанії (SPV) тощо. Функція зазначених суб'єктів полягає в організації та наданні комунальних послуг. Основними джерелами їх фінансування є комерційні або пільгові позики. В окремих випадках

муніципалітети як акціонери вкладають кошти в ці компанії з тим, щоб вони могли почати свою роботу. Структура акціонерів компаній не відрізняється великою кількістю учасників; як правило, основна частка належить відповідному муніципалітету або асоціації муніципалітетів, що заснували компанію, внаслідок чого вони можуть впливати на розвиток і діяльність компаній, оскільки акціонери вправі обирати і відкликати членів правління або наглядової ради [6].

Муніципалітети встановлюють тарифи на комунальні послуги і тому нерідко впливають на діяльність ВГП незалежно від обраної організаційно-правової форми. У зв'язку з політичним тиском місцеві органи воліють встановлювати дуже низькі тарифи, що не покривають фактичні витрати (експлуатація, поточний ремонт, утримання основних засобів) на надання комунальних послуг, які частково компенсуються за рахунок субсидій з місцевого бюджету.

Отже, з метою децентралізації водно-ресурсної сфери необхідно передати права користування водним ресурсом від територіальної громади до корпоративної структури з управління водними ресурсами (створеної на умовах ДПП). До її складу входять бізнес-структура, органи державної влади та територіальна громада, з яких саме перша та остання у результаті діяльності корпорації отримують дивіденди. Кожен елемент корпорації здійснює свій внесок: бізнес-структура надає інвестиції, органи державної влади – інфраструктурні об'єкти для використання та виконують контролюючу функцію, а взаємін отримують податкові надходження та відновлену інфраструктуру, у результаті чого якісно виконується соціальне забезпечення життя населення.

Для того, щоб реалізувати дану схему фінансово-бюджетної децентралізації системи управління водогосподарськими підприємствами її створення та подальше функціонування повинно базуватися на таких принципах як соціальна справедливість, захист інвесторів, контрольованість, ефективність, правова впорядкованість, прозорість, відкритість, конкурентність.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Діюча система управління водогосподарським комплексом та водними ресурсами вже не відповідає новому інституціональному середовищу, що поступово формується у сфері водокористування, а також загальним тенденціям інтеграції світогосподарських зв'язків і потребує реформування. Одним із основних її недоліків є відірваність від потреб територіальних громад.

З огляду на зазначене, реформування потребує вся інституціональна система водокористування, складовою якої є управління водними ресурсами,

шляхом імплементації нових інституціональних форм господарського освоєння водно-ресурсного потенціалу, орієнтованих на вирішення водних та водогосподарських потреб територіальних громад. Вони, зокрема, передбачатимуть встановлення партнерських відносин між державою та суб'єктами приватного підприємництва і забезпечать диверсифікацію джерел інвестування водогосподарських та водоохоронних проектів.

Перехід системи управління водними ресурсами на басейновий принцип не вирішує весь комплекс проблем ефективного використання водних ресурсів, особливо в частині підвищення рівня його капіталізації у відтворювальному процесі, інвестиційного забезпечення модернізації водогосподарської інфраструктури, впровадження інструментів реінжинірингу гідротехнічних споруд, що обслуговують меліоративні системи в зонах зрошення та осушення.

Потребує вирішення і проблема законодавчої підтримки нових проектів, особливо для сільських територіальних громад. Варто зазначити, що у контексті впровадження засад децентралізації сільські громади можуть виступати точками концентрації локальних ініціатив у сфері управління водними ресурсами.

Однією з основних перешкод на шляху децентралізації системи водопостачання та водовідведення в Україні є відсутність необхідного фінансування для експлуатації інфраструктури та інвестицій, що характерно не тільки для сільських районів, а й міст. З метою підтримки ВГП на місцевому рівні пропонується розглянути чотири основних альтернативних механізми фінансування проектів:

- об'єднання інвестиційних проектів в загальний пул;
- об'єднання фінансових ресурсів в загальний пул;
- створення державно-приватних партнерств;
- формування інвестиційних ресурсів, які генеруються внаслідок підвищення ефективності господарювання.

Для повної бюджетно-фінансової децентралізації потрібні подальші реформи в цій сфері, які забезпечать органам місцевого самоврядування фінансові ресурси, що відповідають їх функціям та завданням. Ці заходи сприятимуть об'єднанню кількох невеликих населених пунктів в один орган місцевого самоврядування, що в контексті обслуговування населення забезпечить ефект масштабу. Крім цього, необхідно створити систему прямих фінансових відносин між адміністративно-територіальними одиницями (сільськими радами, міськими органами місцевого самоврядування) та державним бюджетом, виключивши з неї проміжні ланки на районному рівні. Зазначене і визначає напрями подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безпека водних ресурсів України у глобальному вимірі: [монографія] / [за заг. ред. д.е.н., проф., акад. НААН України М.А. Хвесика]. – К.: ДУ ІЕПРСР НАН України, 2013. – 500 с.

2. Голян В. А. Інституціонально-економічні механізми регулювання природокористування / В. А. Голян // Формування ринкових відносин в Україні: [зб. наук. праць]. – К., Наук.-дослід. економ. ін.-т. МЕРУ, 2006. – Вип. 2 (57). – С. 24-30.
3. Економічні аспекти управління природними ресурсами та забезпечення сталого розвитку в умовах децентралізації влади в Україні / [за наук. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М. А. Хвесика, д.г.-м.н., проф. С. О. Лизуна; Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України»]. – К.: ДУ ІЕПРСР НАН України, 2015. – 72 с.
4. Економічні механізми національної екологічної політики в системі сталого розвитку України / [Веклич О. О., Кобзар О. М., Колмакова В. М та ін.]; за науковою редакцією проф. Лизуна С. О. / ДУ «ІЕПРСР НАНУ». – Київ, 2014 – 280 с.
5. Интегрированное управление водными ресурсами: от теории к реальной практике. Опыт Центральной Азии. Под ред. проф. В. А. Духовного, д-ра. В. И. Соколова, д-ра. Х. Мантрителике. – Ташкент: НИЦ МКВК, 2008. – 364 с.
6. Капіталізація природних ресурсів: [монографія] / [за заг. ред. д.е.н., проф., акад. НААН України М. А. Хвесика]. – К.: ДУ ІЕПРСР НАН України, 2014. – 268 с.
7. На пути преодоления негативных последствий децентрализации в секторе водоснабжения и водоотведения. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.oecd.org/env/outreach/44096454.pdf.
8. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: національна доповідь / за ред. акад. НАН України Е. М. Лібанової, акад. НААН України М. А. Хвесика. – К.: ДУ ІЕПРСР НАН України, 2014. – 776 с.
9. Формування моделі управління природними ресурсами в ринкових умовах господарювання: [монографія] / [за заг. ред. д.е.н., проф., акад. НААН України М. А. Хвесика]. – К.: ДУ ІЕПРСР НАН України, 2013. – 304 с.
10. Формування рентних відносин у водному господарстві України: [монографія] / [за заг. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М. А. Хвесика]. – К.: ДУ ІЕПРСР НАН України, 2014. – 306 с.

Хвесик Михаил Артемович, Левковская Людмила Владимировна, Мандзык Валерий Николаевич

ЕКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ ВОДОПОЛЬЗОВАНИЕМ В УСЛОВИЯХ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ ВЛАСТИ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрены проблемные вопросы и предложены направления совершенствования действующей системы управления водными ресурсами в контексте взаимоотношений гражданского общества и государства, а так же проведения политики децентрализации власти в Украине. Доказано, что проведение децентрализации предполагает необходимость реструктуризации финансово-институциональной структуры функционирования водохозяйственного комплекса Украины, поскольку в ходе этого процесса должны произойти изменения в полномочиях органов местного самоуправления по использованию и охране водных ресурсов и эксплуатации водохозяйственных систем. Раскрыто возможные положительные и отрицательные последствия децентрализации системы управления водным хозяйством и предложен алгоритм ее проведения. Определены основные управленческие функции территориальных бассейновых управлений. Доказана необходимость реформирования институциональной системы водопользования, составляющей которой является управление водными ресурсами, путем имплементации новых институциональных форм хозяйственного освоения водно-ресурсного потенциала, ориентированных на решение водных и водохозяйственных нужд территориальных общин. Они, в частности, предусматривают установление партнерских отношений между государством и субъектами частного предпринимательства и обеспечат диверсификацию источников инвестирования водохозяйственных и водоохраных проектов. Акцентируется внимание на том, что переход системы управления водными ресурсами на бассейновом принципе не решает весь комплекс проблем эффективного использования водных ресурсов, особенно в части повышения уровня его капитализации в воспроизводственном процессе, инвестиционного обеспечения модернизации водохозяйственной инфраструктуры, внедрение инструментов реинжиниринга гидротехнических сооружений, обслуживающих мелиоративные системы в зонах орошения и осушения. Кроме того, требует решения и проблема законодательной поддержки новых проектов, особенно для сельских территориальных общин. Установлено, что в контексте внедрения принципов децентрализации сельские общины могут выступать точками концентрации локальных инициатив в сфере управления водными ресурсами. Одним из основных препятствий на пути децентрализации системы водоснабжения и водоотведения в Украине является отсутствие необходимого финансирования для эксплуатации инфраструктуры и инвестиций, что характерно не только для сельских районов, но и городов. С целью поддержки водохозяйственных предприятий на местном уровне предлагается рассмотреть четыре основных альтернативных механизмы финансирования проектов: объединение инвестиционных проектов в общий пул; объединение финансовых ресурсов в общий пул; создание государственно-частных партнерств; формирования инвестиционных ресурсов, которые генерируются в результате повышения эффективности хозяйствования.

Ключевые слова: водные ресурсы, управление, децентрализация, институциональная среда, инвестиции, территориальные общины, водохозяйственная инфраструктура.

Hvesyk M., Levkovska L., Mandzyk V.

ECONOMIC ASPECTS OF MANAGEMENT OF WATER USE UNDER DECENTRALIZATION OF POWER IN UKRAINE

Problems and proposed directions for improvement of the current system of water management in the context of relations between civil society and the state and the policy of decentralization of power in Ukraine have been considered in the article. It has been proved that decentralization involves the need to restructure financial and institutional structure of water complex functioning in Ukraine, since during this process changes in the powers of local governments should take place on the use and protection of water resources and water systems operation. The possible positive and negative effects of decentralization of water management algorithm and its implementation have been revealed. The basic management functions of regional basin offices have been determined. The necessity of reforming the institutional system of water use has been proved, part of which is management of water resources through the implementation of new institutional forms of economic development of water resource potential, focused on solving water and water management needs of local communities. In particular, they will provide the establishment of partnerships between the state and private business entities and provide diversification of investment of water management and protection projects. Attention has been paid to the fact that the transition of water management to basin principle does not solve all complex problems of effective use of water resources, especially in the increase of its capitalization in the reproduction process, investment modernization of water management infrastructure, implementation of reengineering tools of waterworks serving drainage systems in the areas of irrigation and drainage. In addition, the problem of legislative support for new projects needs to be solved, especially in rural communities. It has been found that in the context of the principles of decentralization, rural communities can serve as points of local initiatives concentration in the field of water resources. One of the main obstacles to the decentralization of water supply and discharge in Ukraine is the lack of necessary funding for operation and infrastructure investment, which is typical not only for rural areas but also cities. In order to support water management enterprises at the local level it has been suggested to consider four main alternative funding of projects mechanisms: association of investment projects in the common pool; combining of funds in a common pool; creation of public-private partnerships; forming of investment resources generated by improving management.

Key words: water resources, management, decentralization, institutional environment, investment, municipalities, water management infrastructure.

Одержано 24.04.2015 р.